

رضا جولایی
معلم موفق منطقه
یک تهران

مثل بچه‌های خودم

ام‌لیلا صمدی

عکاس: اعظم لاریجانی

رضا جولایی، معلم موفق ریاضی، دوران تحصیل خود را در دبستان شهید خرسندی، راهنمایی طالقانی، دبیرستان سیفیه و دبیرستان ۱۵ خرداد شهرستان ملایر گذرانده است. در سال ۷۳ در رشته دبیری ریاضی مرکز تربیت معلم شهید مقصودی همدان و در سال ۷۴ در رشته مدیریت دولتی دانشگاه علامه طباطبایی (ره) پذیرفته و به ادامه تحصیل مشغول شد. معلمی را از سال ۷۵ با تدریس در مدرسه شهید آبخاری میدان دربند آغاز کرد و تاکنون که ۲۲ سال از سابقه تدریسش می‌گذرد، در مدرسه‌هایی مثل دبیرستان یاسر، دبیرستان امام جعفر صادق (ع)، دبیرستان انصار و دبیرستان هجرت در منطقه یک تهران به هنرنمایی در جایگاه معلمی پرداخته است. جولایی به نقل از دانش‌آموزان و همکارانش، از معلمان اصیل و به یادماندنی است که نه تنها تدریس او دانش‌آموزان را به ریاضی علاقه‌مند کرده، بلکه منش معلمی‌اش موجب شده است محبوب شاگردانش باشد. در گفت‌وگوی صمیمی ما با این معلم دوست‌داشتنی تجربیات ارزنده‌ای آمده است که در ادامه می‌خوانید.

بچه‌ها تمرین‌های کتاب را در کلاس حل می‌کنند. محال است پای تخته به کسی نمره منفی بدهم. چرا که ممکن است من مطلب را خوب انتقال نداده باشم. به ضعیف بودن دانش‌آموز اعتقاد ندارم. فرق بین دانش‌آموز قوی با دانش‌آموزی که ضعیف خوانده می‌شود، در دانستن اوست. چیدمان کلاس نیز با چینش مدیر و ناظم متفاوت است. دانش‌آموزان را در دو گروه کنار هم می‌نشانم. یک تمرین روی تخته می‌نویسم. اگر دانش‌آموزی قوی آن را حل کند، یک امتیاز به او می‌دهم و اگر دانش‌آموزی ضعیف آن را حل کند، به سرگروهش که دانش‌آموزی قوی است، دو امتیاز می‌دهم. بنابراین، سرگروه تلاش می‌کند سطح دانش‌آموز ضعیف را بالا بیاورد. دانش‌آموز ضعیف هم اعتمادبه‌نفس بیشتری پیدا می‌کند.

این تجربه را چگونه به دست آوردید؟ چه کسانی بر شما تأثیر گذاشتند؟

احساس می‌کنم رشته مدیریت به من کمک کرد آموزش و

اولین روز مدرسه را چگونه با شاگردان آغاز می‌کنید؟ اولین کار در روز اول مدرسه، جلب اعتماد بچه‌هاست. برای مثال، به بچه‌ها می‌گویم ما با هم ۳۵ نفر هستیم و من هم دوست و رفیق شما هستم. یک برنامه و هدف داریم و باید با کمک هم به آن دست پیدا کنیم. سعی می‌کنم استرسی را که خانواده‌ها درباره سخت بودن درس ریاضی به بچه‌ها وارد می‌کنند، از آن‌ها بگیرم و به ریاضی علاقه‌مندشان کنم.

با چه روشی بچه‌ها را به درس ریاضی علاقه‌مند می‌کنید؟ لازم است تدریس هدفمند، کارآمد، منطقی و سنجیده باشد و با برنامه همراه شود. محال است شب قبل از تدریس برای کلاس برنامه نداشته باشم. وقتی وارد کلاس می‌شوم، می‌دانم باید از کجا شروع کنم. به این ترتیب کلاس‌داری راحت می‌شود. تدریس را با یک تمرین آسان شروع می‌کنم و پله پله سطح مسئله‌ها را بالا می‌برم. از آنجا که معتقدم بهترین منبع کتاب درسی است،

انعکاس حرکات مثبت ما در زندگی به خودمان برمی‌گردد. اگر در کلاس بخندید، خدا خنده را از زندگی‌تان نمی‌گیرد

■ معلم تا چه اندازه بر شاگردان تأثیرگذار است؟

معلم می‌تواند دانش‌آموز را نابود کند یا به اوج برساند. ما نیاز به جامعه‌ای سالم داریم؛ جامعه‌ای که بچه‌های مادر آن احساس آرامش داشته باشند و بزهکاری در آن کم باشد. پایهٔ چنین جامعه‌ای در مدرسه شکل می‌گیرد. اگر من یک نفر را ساختم، یعنی یک نسل را ساختم. اگر همهٔ ما معلم‌ها پشت هم باشیم، به هم کمک کنیم و بچه‌ها را مانند بچه‌های خودمان بدانیم، مطمئناً در آینده جامعهٔ بهتری خواهیم داشت. البته معلم به تنهایی نمی‌تواند به این اهداف برسد و مدیر و معاون قوی و با فکر بازوهای معلم هستند. انعکاس حرکات مثبت ما در زندگی به خودمان بر می‌گردد. اگر در کلاس بخندید، خدا خنده را از زندگی‌تان نمی‌گیرد. من بازخورد رفتارم در کلاس را در زندگی‌ام حس کرده‌ام. آرامش زندگی‌ام را از مدرسه می‌دانم. به همین خاطر، اگر صد بار دیگر فرار باشد شغلی را انتخاب کنم، معلمی را انتخاب می‌کنم.

■ ویژگی بارز شما که شاگردانتان شما را با آن می‌شناسند، چیست و چرا؟

بچه‌ها می‌گویند شما سلطان قلب‌ها هستید. با بچه‌ها رفیقم. از بچه‌های کلاسم پرسید که ریاضی را بیشتر دوست دارند یا ورزش، ریاضی را انتخاب می‌کنند. در ماه اول سال تحصیلی امتحان گرفته بودم و دانش‌آموزی بابت نمرهٔ کم در کلاس گریه می‌کرد. به او گفتم می‌خواهی به تو نمرهٔ قرض دهم؟ قرض می‌دهم تا بعداً پس بدهی. این کار را انجام دادم. این دانش‌آموز تا آخر سال شاگرد اول کلاس من بود. حاضرم ۳۰ دانش‌آموز که سایر معلمان با آن‌ها مشکل دارند، در کلاس من باشند. با آن‌ها رفاقت و دوستی می‌کنم. همان‌گونه که غذای ما به نمک نیاز دارد، دانش‌آموز بازیگوش هم نمک کلاس است. اگر همهٔ معدل ۲۰ باشند که به درد نمی‌خورد. استرس موجب می‌شود دانش‌آموز در کلاس حرکت ناشایست انجام دهد. وقتی دانش‌آموز احساس آرامش و رضایت داشته باشد، کارایی خواهد داشت. حتی پرسیدن یک سؤال آسان در ابتدای کلاس، می‌تواند دانش‌آموز را مثل یک گل شکوفا کند.

■ وقتی با شاگردانتان رفاقت می‌کنید، نگران سوءاستفادهٔ آنان نیستید؟

دانش‌آموز از همان جلسهٔ اول معلم را برانداز می‌کند تا ببیند معلمش چقدر جدی است. من در عین حال که سعی می‌کنم کلاسم کسل‌کننده نباشد و تنوع داشته باشد، هنگام تدریس لازم است سکوت کامل در کلاس حکم‌فرما باشد. وقتی شما وحدت رویه داشته باشید، دانش‌آموز شما را می‌شناسد. دانش‌آموزان روان‌شناسان خوبی هستند و می‌دانند پشت کدام یک از کارهای معلم پیگیری است. با همهٔ این‌ها، اگر دانش‌آموزی بازیگوشی زیادی داشته باشد، او را تنبیه نمی‌کنم. او را کنار خودم می‌نشانم و به او می‌گویم چون دوستت دارم، باید در اینجا همسایهٔ من باشی. به او مسئولیت می‌دهم. به این ترتیب، او دائماً در حال کنترل است و مطمئن باشید سعی می‌کند به کلاس برگردد.

مدیریت کلاسی بهتری داشته باشم. همچنین، معلمان موفق از جمله معلمان خودم، الگویم هستند. در مدرسهٔ طالقانی ملایر در دورهٔ راهنمایی، دبیری با نام آقای کاویانی، معلم ریاضی ما بود که بسیار صبور و مهربان بود و خود را وقف مدرسه کرده بود. اگر صدها بار از او سؤال می‌کردیم، حتی در ساعت تفریح نیز با حوصله جوابمان را می‌داد. دستش را می‌بوسم. همیشه به نیکی از او یاد کرده‌ام. حمید شریفی نیز معلم مهربان عربی ما بود که حتی در منزل خود، بدون دستمزد، به ما آموزش می‌داد. او تنفر مرا از درس عربی از بین برد. این معلمان الگوی من بودند و سعی کردم پا جای پای آن‌ها بگذارم.

■ اگر دانش‌آموزی تکلیف خود را انجام ندهد و با برنامه‌های کلاس همراه نباشد، چگونه با او رفتار می‌کنید؟

در کلاس، اگر دانش‌آموز به دلایلی نتوانسته است تکلیف خود را انجام دهد، جلوی بچه‌ها تحقیر نخواهد شد. در خلوت به او می‌گویم ما با هم دوستیم، با هم عهد بسته‌ایم و من به تو ایمان دارم و انتظارم از تو بیشتر است. تأثیر این کار بسیار بیشتر از تنبیه است. معلم اگر نتواند کاری کند که دانش‌آموز دلش برای مدرسه تنگ شود، صددرصد موفق خواهد بود. با آکادمی فوتبال کار می‌کنم. فوتبالیست‌ها را به مدرسه می‌آورم و بچه‌ها استقبال می‌کنند. با بچه‌ها بازی می‌کنم؛ در صورتی که بچه‌ها انتظار ندارند معلم ریاضی با آن‌ها فوتبال بازی کند. دانش‌آموز قبل از علاقه‌مندی به درس، لازم است به معلم علاقه‌مند باشد.

■ توصیه می‌کنید معلمان چه ویژگی‌هایی داشته باشند و همچنین چه کارهایی را انجام ندهند؟

قدرت بیان، نظم و آراستگی، اطلاعات عمومی بالا و داشتن طرح درس از ویژگی‌های لازم معلمی است. معلم باید دقت داشته باشد کارهایی را که موجب کدورت می‌شود در کلاس انجام ندهد و به یک اندازه به همهٔ دانش‌آموزان بها بدهد.

■ خودتان کدام ویژگی را دارید و تا چه اندازه به معلمی علاقه‌مندید؟

در ابتدا به شغل معلمی علاقه نداشتم. بعد از تعهد پنج ساله‌ام که به اندازهٔ ۵۰ سال برایم طول کشید، با خوش حالی استعفا نوشتم تا کارم را با شرکت‌های خودروسازی به‌صورت کامل ادامه دهم. آقای فولادی، رئیس کارگزینی منطقهٔ یک، به من گفت تو معلم موفقی هستی. کمی بیشتر تأمل کن. با همسر هم مشورت کردم و گفت علاقه دارد که من معلم بمانم. من هم قبول کردم و به معلمی ادامه دادم. روز به روز علاقه‌ام بیشتر شد. اکنون به جرئت می‌گویم، شغل معلمی را با بهترین شغل‌های دنیا عوض نمی‌کنم، چون با بچه‌های پاک، صادق و معصوم که مانند بچه‌های خودم هستند، ارتباط دارم و این روحیه‌بخش است. فکر می‌کنم هم‌سن دانش‌آموزانم هستم. انرژی‌ام به اندازهٔ انرژی بچه‌های کلاس است.